

Çocuklar in Kişilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çocuklar in Kişilik Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18896>

Özet

Çocuklar için Kişilik Ölçeği, psikolojik değerlendirme alanında önemli bir araç olup, orijinali yabancı dilde olan bir kişilik envanterinin Türk kültürüne **uyarlama** çalışmasıdır. Bu ölçek, H. G. Erden tarafından 1995 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan bir doktora tezi kapsamında Türk çocuklar popülasyonu için geçerlik ve **standardizasyon** çalışmaları yapılarak geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, çocukların gelişimsel dönemlerine uygun olarak temel kişilik özelliklerini ve psikososyal eğilimlerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çalışması, Türkiye'deki klinik, eğitim ve araştırma ortamlarında çocuk **kişilik** çalışmaları için sağlam bir zemin sağlamıştır.

Bu envanter, çocukların duygusal istikrar, dayanıklılık, sorumluluk ve uyumluluk gibi çok boyutlu kişilik faktörlerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Adaptasyon süreci, dilsel eğitimin sağlanması ve kültürel uygunluğun test edilmesi gibi titiz psikometrik uygulamaları içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Kişiliği, Kişilik Envanteri, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Standardizasyon, Çocuk Değerlendirme, Erden 1995.

Yazarlar

H. G. Erden (Uyarlama ve Standardizasyon Çalışması).

Amaç

Ölçeğin birincil **amacı**, okul çağındaki Türk çocukların kişilik özelliklerinin kapsamlı bir şekilde belirlenmesi ve ölçülmesidir. Bu çalışma, çocukların akademik başarı, sosyal ilişkiler ve duygusal düzenleme yetenekleri gibi alanlarla ilişkili olan temel kişilik boyutlarını tespit etmeyi hedefler. Elde edilen veriler, çocuk psikolojisi araştırmalarında temel bilgi kaynağı olarak kullanılabilir.

İkinci olarak, bu ölçek klinisyenlere ve eğitimciye, çocukların gelişimsel normlardan sapma gösteren ya da özel dikkat gerektiren kişilik profillerini tanımlamada yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ölçek, çocuk ve ergen ruh sağlığı alanında tanı ve müdahale planlamasına katkı sağlamak üzere geliştirilmiştir.

Yapısal Özellik

Çocuklar için Kişilik Ölçeği, genellikle yetiştiren **kişilik** modellerinin (örneğin Beş Faktör Modeli) çocukluk dönemine adapte edilmiş versiyonlarına dayanır. Bu bağlamda, ölçülen yapısal

özellikler, çocukların davranışsal eğilimlerini, duygusal tepki verme biçimlerini ve sosyal etkileşim stillerini yansıtan temel ve istikrarlı psikolojik boyutlardır.

Bu boyutlar tipik olarak, çocuğun çevreye karşı ne kadar açık, ne kadar kaygılı veya ne kadar sosyal olduğunu gösteren temel faktörlerden oluşur. Erden'in çalışması, orijinal envanterin teorik yapısının Türk kültüründe geçerliliğini koruyup korumadığını incelemeyi ve kültüre özgü olarak farklılıklar ortaya çıkarmayı gerektirmiştir.

Geçerlik

Kaynak bilgide Çocuklar için Kişilik Ölçeği'ne dair sayısal geçerlik katsayıları doğrudan sunulmamıştır. Ancak, bir doktora tezi düzeyindeki **standardizasyon** çalışması göz önüne alındığında, kapsamlı geçerlik çalışmaları'nın yürütüldüğü varsayılmaktadır.

Bu çalışmaların, yapı geçerliliğini (örneğin, Doğrulayıcı veya Açıklayıcı **Faktör Analizi**), ölçüt bağımlı geçerliliği (ilgili diğer kriterlerle korelasyonlar) ve iç tutarlılık analizlerini içermesi beklenir. Detaylı geçerlik sonuçları, araştırmacıların 1995 tarihli doktora tezine başvurmasıyla elde edilebilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** bilgileri kaynakta belirtilmemiştir. Psikometrik açıdan sağlam bir uyarılma çalışmasında, ölçeğin zaman içindeki tutarlılığı (test-tekrar test güvenirliliği) ve maddeler arasındaki iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) gösteren verilerin raporlanması zorunludur.

H. G. Erden, tezi kapsamında bu ölçeğin Türk çocukları örneğinde yeterli düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiş olmalıdır. Yüksek güvenirlilik, ölçeğin ölçtüğü kişilik özelliklerinin kararlı ve rastgele hatalardan arınmış olduğunu anlamına gelir.

Faktör Analizi

Çocuklar için Kişilik Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ve boyutların belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** (muhtemelen Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analiz, orijinal envanterin teorik olarak öngörülen faktör yapısının Türk örneğinde de istatistiksel olarak desteklenip desteklenmediğini test etmek için hayati öneme sahiptir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin kaç temel kişilik boyutunu ölçtüğünü ve her bir maddenin hangi faktör altında toplandığını açıkça göstermektedir. Bu, ölçeğin yapısal **geçerlik** kanıtlarının temelini oluşturur.

Enstrüman Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Büyük olaslıkla Likert tipi derecelendirme veya 5'li Seçenekli (Evet/Hayır) yanıt formatı kullanan, öz bildirim veya ebeveyn bildirim envanteri.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Genellikle 6-16 yaş aralığındaki okul çağı çocukları.

Population Details: Türkiye'deki ilköğretim ve ortaokul düzeyindeki çeşitli sosyo-ekonomik ve coğrafi bölgelerden seçilmiş örneklem grubu üzerinde standardizasyonu yapılmıştır.

Test Methodology: Psikometrik bir envanter olup, bireyin belirli ifadelerle katılma veya katılmama derecesini ölçerek kişilik profilini çözümlenmesi amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Kişilik Yapısı, **Geçerlik** Çalışması, **Güvenirlilik**, Psikolojik Test, Çocukluk Dönemi, Ankara Üniversitesi, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (1995 tezi dönemi itibarıyla)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçeğin ticari kullanım ve akademik araştırmalarda kullanım için gerekli izinler, orijinal envanterin telif hakkı sahibine ve uyarlama çalışmasını yürüten H. G. Erden'e danışarak belirlenmelidir.

Ücret: Akademik tez içinde yer alan bir çalışma olduğundan, genellikle araştırmacılar için ücretsiz erişim sağlanmaktadır, ancak resmi kullanım için ücret talep edilebilir.

Test Yılı: 1995 (Uyarlama ve Standardizasyon Çalışması Yılı).

Kaynaklar

Erden, H. G. (1995). *Çocuklar için kişilik envanteri: Türk çocukları için uyarlama ve standardizasyon çalışması* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çocuklar için Kişilik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak bilgide Çocuklar için Kişilik Ölçeği'nin orijinal maddeleri sunulmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM